

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdičky a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **J. G.**, zastoupeného JUDr. Evou Poláčkovou, advokátkou, se sídlem Starobrněnská 13, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 7. 2009, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 11. 2009, č. j. 22 Cad 119/2009 - 27,

takto:

- I.** Kasační stížnost směřující do výroku I. rozsudku Krajského soudu v Brně, tj. kterým byla zamítnuta žaloba ve věci vedené u něho pod sp. zn. 22 Cad 119/2009, **se zamítá**.
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Evě Poláčkové, advokátce, **se** odměna za zastupování žalobce **nepřiznává**.

Odůvodnění:

Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti v záhlaví blíže označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) ze dne 16. 7. 2009, č. X, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále též „zákon o důchodovém pojištění“). Rozhodnutím krajského soudu bylo dále zrušeno rozhodnutí žalované ze dne 16. 7. 2009, č. X, o odnětí částečného invalidního důchodu stěžovateli a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení; toto rozhodnutí krajského soudu stěžovatel svojí kasační stížností nenapadá. V odůvodnění svého rozhodnutí, které bylo krajským soudem zrušeno, žalovaná uvedla, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Karviné ze dne 22. 6. 2009 žalobce není plně invalidním ani částečně invalidním, rovněž nebylo shledáno, že by byl schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných

podmínek nebo že by mu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav značně stěžoval obecné životní podmínky. Podle uvedeného posudku poklesla schopnost soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce pouze o 25 %.

Proti rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti stěžovatele o plný invalidní důchod podal stěžovatel žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 26. 11. 2009, č. j. 22 Cad 119/2007 - 27, tak, že žalobu zamítl. V odůvodnění svého rozsudku krajský soud poukázal na to, že jak Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště v Brně, tak posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení v Karviné podřadili rozhodující zdravotní postižení stěžovatele pod položku 3 písm. b) odd. B, kapitoly VIII přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl stanoven z rozpětí 25 - 35 %, přičemž posudkovou komisí byl stanoven na horní hranici 35 %, která byla stanovena s ohledem k ostatním zdravotním postižením a k předchozí vykonávané výdělečné činnosti. Podle krajského soudu se tak naskýtá otázka, co by mělo být takovému postupu vytknuto. Krajský soud vyšel z toho, že posudková komise dostatečně komplexně a přesvědčivě se vyjádřila k charakteru a rozsahu zdravotních postižení stěžovatele, celkovému omezení zdravotního stavu, projevu onemocnění i jeho závažnosti, takže soud neměl důvodu zpochybnit učiněný posudkový závěr, že onemocnění průdušek z hlediska funkčního zhodnocení odpovídá zařazení podle kap. VIII, odd. B, položka 3, písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. v procentní míře 35 %. Za tohoto stavu proto byly shledány právní důvody k trvání nároku na částečnou invaliditu podle § 44 odst. 1, 2 zákona č. 155/1995 Sb., protože u stěžovatele byly nadále splněny podmínky pro částečnou invaliditu, nebyl shledán důvod k přiznání plné invalidity podle § 39 citovaného zákona. Žaloba proti rozhodnutí ze dne 16. 7. 2009, pokud stěžovateli nebyl přiznán plný invalidní důchod, byla proto jako nedůvodná zamítnuta ve smyslu § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Proti rozsudku krajského soudu, pokud jím byla zamítnuta žaloba směřující proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přiznání plného invalidního důchodu, podal stěžovatel kasační stížnost s návrhem, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu v jeho napadené části zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu jednání a rozhodnutí. Stěžovatel je toho názoru, že vzhledem na jeho zdravotní stav i na objektivní potíže, jde u něho o těžké perzistenční astma, čemuž odpovídá pokles jeho výdělkových schopností i s přihlédnutím na další onemocnění nejméně ve výši 70 %, což zakládá nárok na plný invalidní důchod. Má za to, že jeho onemocnění dýchacích cest má být hodnoceno podle kapitoly VIII, odd. B, položka 3, písm. d) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. Poukázal na to, že se podrobil i vyšetření u odborníků na nemoci dýchacích cest na území Slovenské republiky, kde mu bylo sděleno, že podle jejich názoru má nárok na plný invalidní důchod a že u něho jde o těžké onemocnění dýchacích cest, které s přidruženými nemocemi (vysoký krevní tlak) jej opravňuje k tomu, aby byl úspěšný k žalobě o přiznání invalidního důchodu. V souvislosti se svým zdravotním stavem uvedl, že se opakovaně ucházel o zaměstnání u řady zaměstnavatelů a nepochodil, práce mu nebyla nabídnuta právě z důvodu, že jej nikde nechtěli přijmout do zaměstnání s ohledem na závažné onemocnění, kterým trpí. Je tedy dlouhodobě evidovaný jako uchazeč o zaměstnání na úřadu práce zřejmě bez reálné možnosti být někde zaměstnán. Má za to, že krajský soud nevyhodnotil každý dostupný důkaz ze zdravotní dokumentace, že všechny dostupné důkazy nebyly vyhodnocené v jejich vzájemné souvislosti, z čehož nakonec pramenilo i neobjektivní a podle něho neprávni rozhodnutí. V souvislosti s návrhem na zrušení rozsudku krajského soudu stěžovatel navrhuje, aby krajský soud přibral do řízení znalce z příslušného oboru, který by přehodnotil správnost závěru posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí a aby až potom bylo o jeho žalobě na přiznání plného invalidního důchodu podle výsledků znaleckého dokazování rozhodnuto.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na to, že krajský soud postupoval v souladu se zákonem, když požádal o zhodnocení a posouzení zdravotního stavu stěžovatele ke dni vydání napadeného rozhodnutí posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně, která stěžovatele neshledala plně invalidním, ale pouze částečně invalidním. Posudkové závěry této komise byly krajským soudem v odůvodnění napadeného rozsudku přesvědčivě vyloženy, a zároveň zde bylo uvedeno, které skutečnosti vzal soud za prokázané a z jakého důvodu k tomuto posudku přihlédl. Žalovaná proto nemá důvod pochybovat o zákonnosti a objektivitě napadeného rozsudku a s právním názorem v něm vyjádřeným se ztotožňuje. Zároveň poznamenává, že uznání plné nebo částečné invalidity je závislé především na odborném lékařském posouzení, přičemž příslušnými posudkovými závěry je Česká správa sociálního zabezpečení vázána a nemůže se od nich odchýlit. Z tohoto důvodu navrhuje žalovaná, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti podle jejího obsahu uplatňuje důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a pro tento důvod je kasační stížnost shledána přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasačních stížností podle § 109 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel sice v kasační stížnosti výslovně neuvedl žádný důvod podle § 103 odst. 1 s. ř. s., z obsahu kasační stížnosti, v níž namítá, že charakter jeho onemocnění odůvodňuje přiznání plného invalidního důchodu, lze dovést, že uplatňuje důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jímž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřil posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v souladu s § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pro rozhodnutí soudu tak má zcela zásadní význam právě závěr vyslovený v posudku odborné lékařské komise. Z toho důvodu musí z posudku vyplývat, že komise zasedala v řádném složení podle § 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, dále ve smyslu § 3 odst. 8 ve spojení s § 1 odst. 2 této vyhlášky musí z posudku vyplývat, zda a jak přihlédla komise při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti k výsledkům vlastního šetření, zda a jak vycházela z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu posuzovaného. Posudek musí konečně obsahovat posudkový závěr, ze kterého vyplývá posouzení jednak zdravotního stavu posuzovaného, v případě dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu i zdravotní postižení, které je jeho příčinou (§ 6 odst. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb.), a jednak posouzení poklesu schopnosti jeho soustavné výdělečné činnosti.

Posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud,

kteřý nemá a ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity (ať plné či částečné) závisí především. Důležitým pravidlem, které nutno zvláště zdůraznit, je ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., jež stanoví, že při přezkoumání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu. To znamená, že posudková komise musí ozřejmit své závěry právě ve vztahu k období, kdy bylo vydáno rozhodnutí ohledně invalidního důchodu.

Krajský soud si v řízení o žalobě proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přiznání plného invalidního důchodu opatřil lékařský posudek vypracovaný posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně. Uvedená komise velmi podrobně zkoumala zdravotní postižení stěžovatele a dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí šlo u stěžovatele o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou bylo onemocnění průdušek, přičemž míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla hodnocena podle kap. VIII, odd. B, položka 3, písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce 284/1995 Sb. 35 %. Posudková komise zvolila k hodnocení stejnou položku a písmeno jako lékař posuzující stav pro OSSZ, se zřetelem k ostatním zdravotním postižením a k předchozí vykonávané výdělečné činnosti na horní hranici daného procentního rozmezí. Pro vyšší hodnocení nebylo shledáno zdravotních podkladů, když k datu vydání napadeného rozhodnutí šlo o lehkou kombinovanou poruchu plicní ventilace, takže stav nebylo možno hodnotit podle písm. c) ani d) stejné položky. Léčbou kontrolovaná hypertenzní nemoc a kompenzovaná ischemická choroba srdeční samostatně nezpůsobovaly větší pokles výdělečné schopnosti než onemocnění průdušek a souběhem více zdravotních postižení nebyla výdělečná schopnost omezena významněji, protože pracovní omezení se pro uvedená postižení do velké míry překrývají. U stěžovatele přitom nešlo o žádné z postižení uvedených v příloze č. 3 a č. 4 uvedené vyhlášky, stav nebyl funkčním dopadem a důsledky srovnatelné s postiženími v příloze č. 4 uvedenými. K námitkám stěžovatele ohledně procentního hodnocení podle vyhlášky posudková komise uvedla, že stav podle funkčních vyšetření a charakteru udávaných potíží pouze hraničně odpovídal procentní mírou částečné invaliditě, a to navíc jen při použití § 6 odst. 3 vyhlášky; rozhodně tedy neodpovídal invaliditě plné. Neodpovídá podle dokumentované funkční poruchy zařazením zdravotních postižení do kapitoly VI, VII a IX, které stěžovatel uváděl ve své žalobě. Posudkové zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele bylo provedeno na základě prostudování jeho kompletní spisové a zdravotní dokumentace, jež tvoří součást spisu. Z hlediska výše naznačených požadavků na úplnost a přesvědčivost odborného lékařského posudku se tedy posudková komise ve svém posudku podle Nejvyššího správního soudu dostatečně obsáhle vyjádřila a své lékařské závěry přesvědčivě odůvodnila. Ve vztahu ke stěžovatelově kasační námitce spočívající v požadavku vyhotovení odborného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví Nejvyšší správní soud uvádí, že obsah posudku podaného posudkovou komisí nevzbuzuje pochybnosti o své úplnosti a správnosti. Vzhledem k tomu, že lékařské závěry se v otázce hodnocení stěžovatelova zdravotního stavu shodují, pro doplnění dokazování ustanovením soudního znalce z oboru zdravotnictví není dán důvod (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48, dostupný na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že řízení před správním orgánem netrpělo vadami, jež by měly za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Kasační stížnost byla proto jako nedůvodná zamítnuta (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší, žalované, ač byla v řízení úspěšná, takové právo ze zákona nenáleží.

Krajským soudem ustanovená zástupkyně stěžovatele, advokátka JUDr. Eva Poláčková, nepožadovala odměnu za zastupování stěžovatele, a protože ani z obsahu spisu nevyplývá, že by uvedená advokátka ve věci nějaký úkon provedla, bylo rozhodnuto, že ustanovené zástupkyni se odměna za zastupování žalobce nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. května 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu